

областей України та Росії, жанрові танцювальні картинки. Широковідомі номери: «Запорожці», «Гопак», «Повзунець», «Подоляночка», «Про що верба плаче?», «Ой, під вишнею», «Хміль», «Березнянка», «Коломийка», одноактний балет «Жовтнева легенда», «Плескач», «Моряки китобійної флотилії», «Сестри», «Ми пам'ятаймо», «Ляльки» та ін. У творчості П. П. Вірського органічно сплітаються знання багатств.

В українському хореографічному середовищі П. Вірський визнаний як один із найбільш талановитих та прогресивних хореографів свого часу. Його творчість і дотепність у створенні танцювальних постановок залишають незабутні сліди в сучасному українському танцю.

П. П. Вірський, як балетмейстер, відзначався своєю зосередженістю на комплексній хореографічній підготовці ансамблю. Згідно зі свідченнями Ю. Станішевського, це була основа високої хореографічної культури та унікального академічного стилю колективу. Цю основу створювали класичний танець і щоденні класичні екзерсиси. Формування професіоналізму в ансамблі забезпечувалося систематичною і напруженою навчально-тренувальною роботою. Усі учасники ансамблю зобов'язані були щодня брати участь у тренуваннях, відвідувати уроки класичного танцю та займатися різноманітними ритмічними вправами біля станка. Цей систематичний підхід сприяв формуванню професіоналізму серед танцюристів.

Одним із важливих чинників професійного розвитку артистів було високе вимогливе ставлення балетмейстера до акторів та до самого себе. Під час репетицій він міг бути жорстким у процесі створення «довершеного па». Таким чином, балетмейстер сприяв формуванню в учасників колективу високої дисципліни та свідомого ставлення до наполегливої систематичної праці. Усі ці компоненти допомагали створити в ансамблі високу хореографічну підготовку, що була характерною ознакою балетмейстерського почерку П. П. Вірського.

Отже, охарактеризовані тенденції професійної діяльності відомих митців, зокрема П. П. Вірського, означили загальні принципи та пріоритетні напрями розвитку українського балетмейстерства, спрямували творчі пошуки майбутніх педагогів-хореографів України.

Б. Колногузенко, М. Колногузенко

ЕСТРАДНИЙ ТАНЕЦЬ УКРАЇНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

В. Kolnohuzenko, M. Kolnohuzenko

VARIETY DANCE OF UKRAINE OF THE XXI CENTURY

Певному етапу розвитку суспільства відповідають конкретні стилі й художні напрями, які виявляються в архітектурі, інтер'єрі, одязі, живопису, музиці, хореографії. Розвиток архітектури, скульптури, живопису відбувається в більш камерному, елітному середовищі. Хочемо відмітити, що ще до 2022 р. виставки та вернісажі сучасного мистецтва нині рідкість навіть для столиць, а для провінції — тим більше.

А от ситуація з новими сучасними танцями в Україні, за останні 20 років, — геть інша. Їх певний розвиток відбувається й завдяки тому, що у ХХІ столітті організовується багато конкурсів та фестивалів хореографічного мистецтва. Але ці творчі змагання далеко не для всіх є поштовхом до розвитку, оскільки вони, частіше за все, комерційні, а ті, хто їх організовує, не зовсім розуміються на

сценічному мистецтві, тому навіть у положенні їхніх фестивалів-конкурсів є багато помилкових визначень щодо форм, жанрів, виду хореографічного мистецтва. Крім того, організатори часто пропонують змагатися в таких номінаціях, як народний, класичний, сучасний та естрадний танці, що свідчить про повну відсутність розуміння поняття «естрадний танець».

Тому сьогодні слід з'ясувати, якими є основні ознаки естрадного танцю і які засоби виражальності йому притаманні. Для виконання естрадного танцю потрібні лише рівна підлога, простий акомпанемент (або фонограма), не надто громіздкий костюм і, частіше за все, відсутність декоративного оформлення. Ідейність, лаконічність, оригінальність задуму та його втілення, сучасність і доступність виражальних засобів, віртуозність, натхненне виконання — ось ті ознаки, які повинен мати танцювальний естрадний номер. Танець може бути і фольклорним, але в його виконанні повинен знайти своє віддзеркалення сучасний погляд на історію чи етнографію.

Отже, естрадний танець — музично-хореографічна мініатюра, тема та ідея якої виражені в чіткій драматичній структурі.

Драматургія номера може вирішуватися не лише в результаті розвитку сюжетної лінії, а й за допомогою створення просторової композиції, танцювального тексту, змістовного, емоційного і темпового настрою номера.

У розумінні естрадного танцю дуже важливим є те, що його специфіка полягає в миттєвому емоційному впливі на глядача.

Основними різновидами танцювальної естради є: народно-сценічний танець у всіх різновидах; акробатичний танець із тенденціями тематичного та жанрового різновидів, що намітилися в ньому, — героїки, лірики, гротеску; класичний танець, характерний своєю натхненністю, образністю, часто з віртуозними підтримками; модерн-танець, який відрізняється від класичного більшою свободою та виражальністю засобів; джаз-танець — поєднання етнічного танцю афроамериканців і модерн-танцю з елементами індіанського танцю та ритмами свінгу; ритмічні танці у всьому своєму різноманітті, і в першу чергу, такі, як чечітка та степ; сценічні танці (шоу-номери), створені на основі одного або декількох спортивних бальних танців; сучасні популярні танці, котрі запозичили прийоми багатьох танців, що виникли чи набули розвитку у ХХ столітті.

Саме сучасний естрадний танець дуже чутливий до віянь у мистецтві, оскільки він поглинув у себе музичні стилі, що виникли останнім часом, засвоїв конгломерат танцювальних систем, які склали сучасну танцювальну лексику, розпочав активне зближення з іншими естрадними видами, створив органічний синтез виражальних засобів. Отже, від легкої, майже беззмістовної, розважальності до вираження всієї багатообразності сучасного життя — такий шлях танцю на естраді, шлях, який свідчить про те, що його представники піднялися з найнижчих щаблів ієрархії мистецтва і зрівнялися в значенні своєї діяльності з вищим художнім мистецтвом.

Дуже хочеться вірити, що хореографи, які нині популяризують сучасне мистецтво, будуть знати та зважати на все вищезазначене, і що метою їхньої творчої діяльності стане не розважання багатіїв у сумнівних кублах, а формування прекрасного внутрішнього світу у молоді прекрасної української держави.